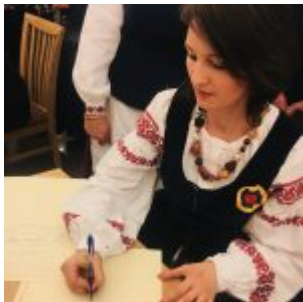

Lietuvos idėja: dirbkime sąžiningai

Dalia HENKE.

Šių metų vasario 1 d. Vilniuje buvo surengta didžioji idėjų ir pokyčių konferencija „Idėja Lietuvai“. Jos metu diskutuota apie tai, kokiomis idėjomis gyvensime ateityje, kokių iniciatyvų pirmiausia reikėtų imtis. Prof. Vytautas Landsbergis taikliai ir išmintingai apibendrino: „Lietuvai svarbiausia yra Lietuvos idėja, o visos kitos telpa joje.“

Praėjusį pusmetį Lietuvoje ir užsienyje gyvenantys lietuviai turėjo galimybę apsvarstyti tai, kas Lietuvai yra svarbiausia dabar, ką kiekvienas iš mūsų galėtų duoti ir kuo prisidėti prie bendros šalies gerovės. Be abejonės, sveikintinos yra įvairios iniciatyvos, kurios skatina proveržį, mąstymą apie būtį ir esamos situacijos tobulinimą, apie šalies virsmus ateityje. Sveikintina yra visa, kas gali sudominti mases ir suburti visuomenę vienam tikslui: „Vardan tos Lietuvos.“

Iniciatyva „Idėja Lietuvai“ ypatinga tuo, kad suvienijo Lietuvos žiniasklaidą, verslą, pagrindinius valdžios atstovus, įtraukdama ir plačiąją visuomenę. Tokio įsitraukimo nauda akivaizdi, nes kiekvienas turėjo galimybę susimąstyti apie *tą idėją*, kuri galėtų išties padaryti poveikį ateičiai, ją pasiūlyti svarstymui ir dalyvauti viešose diskusijose. Tai tiesioginis visuomenės įsitraukimas į valstybės gyvenimą, jo vystymą ir tobulinimą.

Mūsų šalis privalo turėti ateities viziją ir jos įgyvendinimo strategiją, todėl tikiuosi, kad svarbiausios idėjos bus sėkmingai įgyvendintos ir tarnaus ne tik pavieniams asmenims, bet ir Lietuvos visuomenei, visiems lietuviams, kad ir kur jie gyventų. Poreikis drauge sukurti ateities viziją yra svarbus gestas pradedant antrąjį Lietuvos šimtmetį po Nepriklausomybės atkūrimo.

Buvo atrinkta ir paskelbta trisdešimt daugiausia dėmesio sulaukusių idėjų, kurias

žmonės pasiūlė Lietuvai. Tarp jų randame kvietimą sukurti gerumo bazę, kurioje žmonės nemokamai siūlytų paslaugas ir daiktus; pritraukti į Šaulių sąjungą daugiau narių, suteikiant jiems teisę laikyti ginklą namuose; suteikti premijas už investuotojų pritraukimą; pritraukti į lietuvių universitetus daugiau užsienio studentų ir profesorių; mažinti biurokratiją skaitmeninant valstybės paslaugas; siūloma nutiesti dviračių taką per visą Lietuvą, sukurti virtualų gydytoją ir kt.

Jau keletą metų PLB nuosekliai bando ieškoti galimybių įteisinti Lietuvos pilietybės išsaugojimą. Noriu atkreipti dėmesį, kad čia nekalbame apie dvigubos ar daugybinės pilietybės sąvoką. Tai nėra vienas ir tas pats.

Kaip Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) pirmininkė atstovauju 45 visame pasaulyje esančioms lietuvių bendruomenėms. Atsižvelgdama į paskutinio dešimtmečio Lietuvos raidą, turėčiau išskirti vieną vienintelę idėją iš trisdešimties. Tai idėja, liečianti dvigubos pilietybės įteisinimą. Sąmoningai nenoriu išskirti šios idėjos kaip inovatyvios ar aktualiausios, nes jau keletą metų PLB nuosekliai bando ieškoti galimybių įteisinti *Lietuvos pilietybės išsaugojimą*. Noriu atkreipti dėmesį, kad čia nekalbame apie *dvigubos ar daugybinės pilietybės sąvoką*. Tai nėra vienas ir tas pats.

Šią įsisenėjusią problemą savo straipsnyje (2018 sausis 1/563 „Pasaulio lietuviai“) puikiai įvardina dr. Dalia Staponkutė: „Užsienio lietuviui reikia ne paso, o jo lietuviybės pripažinimo, motinos gerumo.“ Lietuvai reikalingas kiekvienas prigimtine teise turintis pilietis. Praeitų metų rudenį minėjome LR konstitucijos 25-metį. Ar visi Konstitucijos straipsniai ir punktai atitinka šių laikų valstybės realijas? Ar adekvačiai tarnauja tautai? Tikiuosi, artimiausiu metu apie tai bus daug ir plačiai diskutuojama bendruomenėse tiek Lietuvoje, tiek užsienyje, viešojoje ir politikos erdvėje.

Nenorėčiau iš kitų projektui „Idėja Lietuvai“ pasiūlytų iniciatyvų išskirti tik vienos. Palaikau ir tas idėjas, kurios nulemtų socialinės atskirties mažinimą, skatintų pagarbą vieni kitiems, užtikrintų saugų ir orų žmonių gyvenimą. Puiku, jeigu jos liečia Švietimo ir mokslo sistemą, jaunosios kartos auklėjimą ir vertybių ugdymą. Lietuva nėra apdovanota gausiais gamtiniais išteklių, mūsų didžiausias turtas yra žmonės, todėl svarbiausias mūsų prioritetas – investuoti į žmonių išsilavinimą, švietimą. Šia kryptimi turėtume sutelkti savo energiją ir siekti pokyčių.

Todėl iš trisdešimties atrinktų projekto idėjų išskirčiau ir paminėčiau tas, kurios

susijusios su švietimu: **mokytojas - prestižinė profesija iki 2025 metų; siūlymas finansiškai remti geriausius moksleivius**. Užsienyje gyvenantiems lietuviams yra itin svarbus **lituanistinis švietimas**, kultūra ir galimybės išlaikyti bei puoselėti lietuviškąją tapatybę, tradicijas. Vaikams, gimusiems Londone, Čikagoje, Sidnėjuje ar Berlyne, privalome suteikti galimybę mokytis lietuviško žodžio ir susipažinti su mūsų tradicijomis, antraip dabartinės kartos vaikai, gimę svetur, lengvai taps ne tik tų šalių piliečiais, bet, nors ir lietuviškų šaknų, tačiau svetimos kultūros žmonėmis, nemokančiais savo kalbos. Svarbu neprarasti ryšio su visais lietuviais ir palengvinti tėvams apsisprendimą savo atžalas auginti lietuviška dvasia, perduoti jiems mūsų tradicijas.

Būtina atsižvelgti į faktorių, kad šalies raidos variklis yra ekonomika. Stipri valstybė visada statoma ant tvarios ekonomikos pagrindo. Neįmanoma įsivaizduoti ekonominio augimo be investicijų, kurios padėtų kurti ir išlaikyti darbo vietas, o tai savo ruožtu užtikrintų saugų ir orų gyvenimą. Mano nuomone, švietimo idėjoms savo svarbumu yra lygiavertės šios: **suteikti premijas už investuotojų pritraukimą; Lietuva - duomenų centrų šalis ir „Blockchain“ technologijų lyderė** – sutelkiant dėmesį į ateities technologijas, vertėtų apsvarstyti ir investuoti į pastarąjį Lietuvos privalumą.

Ką reikėtų daryti, kad „išsivaikščiojanti Lietuva“ nedingtų „globaliame pasaulyje“? Svarbu yra stiprinti ir remti lietuvių bendruomenes užsienyje. Ne skaldytis į dvi stovyklas – „mes“ ir „jie“, bet vienyti ir atverti duris sugrįžtantiems.

Turime puikius resursus – žmones, tarp kurių gausu stiprių asmenybių. Dalis jų gyvena Lietuvoje, o kita dalis – išsibarsčiusi po pasaulį.

Kas turėtų imtis atsakomybės už tai, kad šios išvardytos idėjos būtų įgyvendintos? Turime apsispręsti, kur einame, kokią Lietuvą norime kurti ir kokioje norime gyventi ateinantį šimtmetį. Kokią norime turėti diasporą ir koks turėtų būti ryšys su išvykusiais lietuviais? Kokie mūsų realūs privalumai ir stiprybės? Supratę tai, įgysime jėgų ir energijos, kuri padės įgyvendinti visuomenei ir valstybei svarbiausias idėjas. Turime puikius resursus – žmones, tarp kurių gausu stiprių asmenybių. Dalis jų gyvena Lietuvoje, o kita dalis – išsibarsčiusi po pasaulį. Jie kuria verslą ir prižiūri ar netgi steigia įvairiausias institucijas su darbo vietomis ir sąžiningais atlyginimais. Dirbkime visi savo darbą sąžiningai ir su atsidavimu – tuomet Lietuva suklestės!

Siūlau ateityje išskirtinai pagerbti ir apdovanoti tuos, kurie įgyvendins prasmingiausias, aktualiausias idėjas, pasižyminčias tęstinumu ir tvarumu. Taip pat siūlau Lietuvos žiniasklaidai reguliariai informuoti visuomenę apie vykdomus Lietuvoje pokyčius, turint omenyje, kad daugelis lietuvių, gyvenančių užsienyje, seka naujienas internete ar socialiniuose tinkluose, jiems yra svarbios teigiamos žinios iš tėvynės ir jie laukia gerų pokyčių, kurie galėtų būti paskata grįžti su savo įgyta patirtimi, o neretai – ir kapitalu. Kviečiu kiekvieną iš mūsų pagalvoti, kur mūsų privalumai ir kaip galime prisidėti prie konkretaus šių idėjų įgyvendinimo.

Straipsnis spausdintas žurnalo „Pasaulio lietuvis“ 2018 m. kovo mėn. 3/565.

Mielai pasidalysime žurnale skelbiamais tekstaais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

